

UJEDINJENE
NACIJE

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-03-67-R77.2-A
Datum: 5. oktobar 2009.

PRED ŽALBENIM VEĆEM

U sastavu: sudija Mehmet Güney
sudija Fausto Pocar
sudija Andrésia Vaz
sudija Theodor Meron
sudija Christoph Flügge

Sekretar: g. John Hocking

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

***JAVNO S JAVNIM I POVERLJIVIM DODACIMA
(POVERLJIVI DODACI 2 I 3)***

**HITNI ZAHTEV DA SE S INTERNETA UKLONE
INFORMACIJE O ZAŠTIĆENOM SVEDOKU**

Tužilaštvo:

Norman Farrell

Optuženi:

Vojislav Šešelj

Prevod

MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD
ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU

Predmet br. IT-03-67-R77.2-A

TUŽILAC
protiv
VOJISLAVA ŠEŠELJA

***JAVNO S JAVNIM I POVELRLJIVIM DODACIMA
(POVERLJIVI DODACI 2 I 3)***

**HITNI ZAHTEV DA SE S INTERNETA UKLONE INFORMACIJE O
ZAŠTIĆENOM SVEDOKU**

I. PREGLED

1. Dana 24. jula 2009. godine Šešelj je proglašen krivim za nepoštovanje Suda jer je hotimično prekršio odluke ovog Međunarodnog suda o zaštitnim merama. Izrečena mu je kazna zatvora u trajanju od 15 meseci.¹ Osnov za osuđujuću presudu je to što je objavio knjigu (dalje u tekstu: knjiga)² koja sadrži podatke o zaštićenim svedocima i koju je on stavio na svoju internet stranicu (dalje u tekstu: internet stranica).³ U dispozitivu Presude, specijalno određeno Pretresno veče (dalje u tekstu: Pretresno veče) mu je naložilo da se postara da knjiga bude povučena s njegove internet stranice i da do 7. avgusta 2009. godine obavesti sekretara o merama koje su preuzete u tom pogledu (dalje u tekstu: Nalog).⁴

2. Šešelj nije postupio po Nalogu.⁵ On nije uklonio knjigu sa internet stranice ni u zadatom roku ni po njegovom isteku. Važno je primetiti da su knjiga i informacije o

¹ *Tužilac protiv Šešelja*, predmet br. IT-03-67-R77.2, Javna redigovana verzija presude po navodima o nepoštovanju Suda od 24. jula 2009. godine (dalje u tekstu: Presuda).

² Presuda, par. 2.

³ Radi više informacija o Šešeljevoj internet stranici v. poverljivi Dodatak 2.

⁴ V. Presuda, par. 40.

⁵ V. poverljivi Dodatak 3.

zaštićenim svedocima koje ona sadrži ostali dostupni javnosti sve do podnošenja ovog podneska.

3. Šešelj je 18. avgusta 2009. godine podneo Najavu žalbe na Presudu (dalje u tekstu: Najava žalbe).⁶ U vreme kad je podneta Najava žalbe, Nalog nije bio suspendovan. Tužilaštvo smatra da podnošenjem Najave žalbe nije suspendovan Nalog i da to što knjiga nije uklonjena predstavlja dalje kršenje Naloga.

4. Bez obzira na pitanja koja treba rešiti u žalbenom postupku, sama činjenica da se knjiga i dalje nalazi na internet stranici predstavlja kršenje zaštitnih mera koje je odredilo Pretresno veće koje postupa u glavnem predmetu protiv Šešelja (u daljem tekstu: Pretresno veće u predmetu Šešelj).⁷ Čak i kad bi Najava žalbe predstavljala suspenziju Naloga za uklanjanje knjige s internet stranice, informacije o svedocima bi i dalje bile zaštićene. Ukoliko Žalbeno veće smatra da je Nalog suspendovan Najavom žalbe, tužilaštvo traži da Žalbeno veće, alternativno, naloži da se knjiga bez odlaganja ukloni s internet stranice.

5. Tužilaštvo traži da se ovaj zahtev smatra veoma hitnim.

II. TUŽILAŠTVO IMA PRAVO DA TRAŽI IZVRŠENJE NALOGA

6. Tužilaštvo ima pravo da traži ovo pravno sredstvo. Informacije o svedocima potiču iz izjava koje je uzelo tužilaštvo, za koje su zatražene i odobrene zaštitne mere.⁸ Prema pravilu 75(A), tužilaštvo može da traži da “sudija ili [...] veće” odrede odgovarajuće mere za očuvanje privatnosti i zaštitu žrtava i svedoka. Pošto je Šešelj 18. avgusta 2009. godine podneo Najavu žalbe, za postupanje po Presudi, uključujući Nalog za uklanjanje knjige s internet stranice, sadržan u dispozitivu, zaduženo je Žalbeno veće. Izvršenje Naloga je neophodno kako bi se obezbedili privatnost i zaštita svedoka u glavnem postupku protiv Šešelja.⁹ Shodno tome, tužilaštvo traži od Žalbenog veća da naloži da se knjiga ukloni sa Šešeljeve internet stranice.

⁶ Originalna verzija Najave žalbe podneta je na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku i Sekretarijat ju je primio 18. avgusta 2009. godine, a engleska verzija Najave žalbe zavedena je u Sekretarijatu 25. avgusta 2009. godine; Nalog kojim se određuju sudije za predmet pred Žalbenim većem, 27. avgust 2009. godine, str. 2.

⁷ V. Odluka po zahtevu optužbe za izdavanje naloga o neobelodanjivanju, 13. mart 2003. godine (dalje u tekstu: Odluka o neobelodanjivanju iz 2003. godine); Presuda, par. 18-19.

⁸ Presuda, par. 18, 19, 22.

⁹ V. Presuda, par. 37.

7. Ako Žalbeno veće smatra da nije zaduženo za postupanje po Nalogu iz Presude, tužilaštvo traži da se ovaj Zahtev prosledi veću koje jeste zaduženo za ovo pitanje, koje odredi Žalbeno veće.

III. ZAHTEV IZISKUJE HITNO REŠAVANJE

8. Tužilaštvo traži hitno rešavanje ovog Zahteva. Prema Pravilniku, žalbe na odluke u postupku za nepoštovanje Suda razmatraju se ubrzano.¹⁰ Uslov hitnog razmatranja je od izuzetnog značaja u ovom predmetu. Pretresno veće je izdalo Nalog kako bi sprečilo identifikovanje zaštićenih svedoka.¹¹ Sa svakim danom tokom kojeg Nalog nije izvršen, informacije o zaštićenim svedocima sve su duže dostupne javnosti. Kao što je napomenulo Pretresno veće, objavljivanje informacija o zaštićenim svedocima može negativno da utiče na poverenje svedoka i javnosti u mogućnost Međunarodnog suda da garantuje efikasnost zaštitnih mera.¹² U svetu opasnosti od identifikovanja zaštićenih svedoka, izvršavanje Naloga i primena zaštitnih mera koje je naložilo Pretresno veće u predmetu Šešelj izuzetno je hitno.

9. U vezi sa Šešeljevom žalbom na Presudu, tužilaštvo napominje da je Šešelj, nakon što je 18. avgusta podneo Najavu žalbe, imao rok do srede, 2. septembra, da podnese žalbeni podnesak.¹³ Ukoliko je on to propustio da učini, onda je njegova žalba izvan roka. Bez obzira na to da li je Šešelj podneo žalbeni podnesak u predviđenom roku, Zahtev iziskuje hitno rešavanje, jer su informacije o zaštićenim svedocima i dalje dostupne javnosti na internetu.

IV. INFORMACIJE O ZAŠTIĆENIM SVEDOCIMA MORAJU BITI UKLONJENE SA ŠEŠELJEVE INTERNET STRANICE

10. Tužilaštvo traži od Žalbenog veća da naloži izvršenje Naloga za uklanjanje knjige sa Šešeljeve internet stranice. Pretresno veće je zaključilo da je uklanjanje knjige sa Šešeljeve internet stranice neophodno kako bi se “onemogućilo dalje identifikovanje

¹⁰ Pravilo 116 bis.

¹¹ Presuda, par. 31.

¹² Presuda, par. 37.

¹³ Uputstvo o podnošenju pismenih podnesaka u žalbenom postupku pred Međunarodnim sudom, IT/55 Rev.3, 16. septembar 2005, par. 5. V. takođe Nalog kojim se određuju sudsije za predmet pred Žalbenim većem, 27. avgust 2009. godine, str. 2 (gde se napominje da je Šešelj podneo Najavu žalbe 18. avgusta 2009. godine).

zaštićenih svedoka".¹⁴ U Knjizi su javno navedena imena, pseudonimi, lični podaci, boravište i delovi izjava koje su tri svedoka dala za MKSJ. Pretresno veće je zaključilo da je opravdano naložiti da se knjiga "u celosti" povuče s internet stranice.¹⁵ Time što se knjiga i dalje nalazi na Šešeljevoj internet stranici krše se dva naloga Međunarodnog suda i to treba onemogućiti.

11. Otkako je izrečena Presuda Šešelj odbija da ukloni knjigu sa svoje internet stranice i time dalje krši Nalog. Tužilaštvo je proveravalo Šešeljevu internet stranicu i pratilo da li je on izvršio Nalog. Tokom perioda praćenja, pa sve do danas, knjiga je ostala dostupna na stranici i mogla se preuzeti s interneta.¹⁶ Pored toga, Šešelj je jasno izrazio namjeru da u ovoj fazi ne postupi po Nalogu, naročito dok traje žalbeni postupak. Na statusnoj konferenciji koju je Pretresno veće u predmetu *Šešelj* održalo 10. septembra 2009. godine, tužilaštvo je obavestilo Sud da Šešelj nije postupio po Nalogu i da knjiga nije uklonjena s njegove internet stranice.¹⁷ Šešelj je izjavio sledeće: "Ja neću da [...] povučem [svoju knjigu] bar dok ne bude presuda pravosnažna. A kad će biti pravosnažna, to ćemo videti."¹⁸ Usled toga, knjiga i informacije o zaštićenim svedocima koje ona sadrži do danas su ostali dostupni javnosti.

12. Informacije o svedocima koje je Šešelj obelodanio još uvek podležu zaštitnim merama koje je naložilo Pretresno veće u predmetu *Šešelj*.¹⁹ Zaštitne mere, ostaju na snazi otkako su naložene, pa sve dok ne budu ukinute, izmenjene ili pojačane u skladu s Pravilnikom.²⁰ Optuženi ne može sam da doneše odluku o tome da li su zaštitne mere i dalje na snazi.²¹ Činjenicom da je knjiga i dalje na raspolaganju na Šešeljevoj internet stranici krše se nalozi dva različita pretresna veća – Odluka o neobelodanjivanju iz 2003. godine koju je donelo Pretresno veće u predmetu *Šešelj* i Nalog iz Presude Pretresnog veća. Propust da se postupi po tim nalozima ozbiljno ugrožava poverenje

¹⁴ Presuda, par. 31.

¹⁵ Presuda, par. 31.

¹⁶ V. Dodatak 1, u kojem su navedeni rezultati praćenja Šešeljeve internet stranice od strane tužilaštva. V. takođe Dodatak 3.

¹⁷ V. Statusna konferencija, 10. septembar 2009. godine, T. 14747-14748.

¹⁸ V. Statusna konferencija, 10. septembar 2009. godine, T. 14749.

¹⁹ V. Odluka o neobelodanjivanju iz 2003. godine; Presuda, par. 18-19.

²⁰ Pravilo 75(F)(i).

²¹ V. *Tužilac protiv Jovića*, predmet br. IT-95-14 i 14/2-R77, Drugostepena presuda, 15. mart 2007 godine (dalje u tekstu: DP u predmetu *Jović*), par. 30 ("Osim toga, nalog ostaje na snazi sve dok sudsko vijeće ne odluci drukčije."); *Tužilac protiv Ivice Marijačića i Markice Rebića*, predmet br. IT-95-14-R77.2-A, Drugostepena presuda, 27. septembar 2006. godine (dalje u tekstu: DP u predmetu *Marijačić*), par. 45 ("Sudski nalog ostaje na snazi do donošenja nove odluke vijeća"); *Tužilac protiv Jovića*, predmet

javnosti u efikasnost zaštitnih mera za svedoke, koje je "od apsolutno suštinskog značaja za uspešan rad Međunarodnog suda".²²

13. Nema opravdanja za nepostupanje po Nalogu. Nije zatražena njegova suspenzija i on nije poništen.²³

14. Informacije o svedocima ostaju poverljive shodno prvočitnom nalogu Pretresnog veća u predmetu Šešelj bez obzira na to što je Šešelj proglašen krivim za nepoštovanje Suda, o čemu je bilo reči gore u tekstu. Nezavisno od toga da li će Šešeljeva žalbe po pitanju nepoštovanja Suda biti uspešna, informacije o svedocima ostaju zaštićene. Žalbeno veće treba da preduzme hitne mere za dalju zaštitu informacija o zaštićenim svedocima.

V. NAJAVOM ŽALBE SE NE SUSPENDUJE NALOG

15. To što je Šešelj podneo Najavu žalbe ne suspenduje Nalog da se obezbedi uklanjanje knjige s njegove internet stranice. Iako se pravilo 102(A) može primeniti tako da se odgodi početak Šešeljevog izdržavanja kazne zatvora od petnaest meseci,²⁴ njime se ne suspenduje Nalog da se obezbedi uklanjanje knjige s njegove internet stranice. Štaviše, pravilom 102(A) se ne suspenduje prvočitni nalog o zaštitnim merama koji je izdalo Pretresno veće u predmetu Šešelj.

16. Prema jurisprudenciji i praksi Međunarodnog suda, odluku o suspenziji nekog naloga nevezanog za lišavanje slobode, izdatog po osuđujućoj presudi za nepoštovanje Suda, donosi Žalbeno veće. U dva predmeta u kojima je za nepoštovanje Suda izrečena novčana kazna, nalog pretresnog veća za plaćanje te kazne u izvesnom roku bio je suspendovan isključivo odlukom Žalbenog veća.²⁵ Takve odluke su donete uprkos tome što je u to vreme postojalo pravilo 102(A) i što je važilo za postupke za nepoštovanje

br. IT-95-14 i 14/2-R77, Presuda, 30. avgust 2006. godine (dalje u tekstu: PP u predmetu *Jović*), par. 22-23.

²² Presuda, par. 37.

²³ V. DP u predmetu *Jović*, par. 30 ("Osim toga, nalog ostaje na snazi sve dok sudska vijeće ne odluči drukčije"); DP u predmetu *Marijačić*, par. 45 ("Sudski nalog ostaje na snazi do donošenja nove odluke vijeća").

²⁴ V. *Tužilac protiv Haraqije i Morine*, predmet br. IT-04-84-R77.4-A, Odluka po zahtevu Astrita Haraqije za privremeno puštanje na slobodu, 8. april 2009. godine, par. 4 (gde se napominje da se pravilo 102(A) primenjuje na postupke o nepoštovanju Suda).

Suda.²⁶ Te odluke ukazuju na to da pravilo 102(A) ne omogućava da se automatski suspenduje nalog nevezan za lišavanje slobode, kojim se nalaže plaćanje novčane kazne u nekom konkretnom roku, kao ni, *a fortiori*, neki nalog nevezan za lišavanje slobode, kojim se nalaže da se materijal kojim se obelodanjuju informacije o zaštićenom svedoku ukloni iz domaćaja javnosti u nekom konkretnom roku.

17. Pored toga, Šešelj je podneo Najavu žalbe 18. avgusta 2009. godine, što je nakon datuma kad je trebalo da podnese izveštaj sekretaru. U periodu od 7. do 18. avgusta knjiga se mogla preuzeti s njegove internet stranice.²⁷ Shodno tome, bez obzira na to što je potom podneo Najavu žalbe, Šešelj nije postupio po Nalogu. Propust da to učini i njegovo trajno nepoštovanje Naloga Pretresnog veća govore o potrebi da Žalbeno veće odmah preduzme korake za zaštitu svedoka.

VI. ZAHTEV ZA IZDAVANJE (ALTERNATIVNOG) NALOGA

18. Alternativno, ukoliko Žalbeno veće smatra da pravilo 102(A) suspenduje Nalog, ono ipak treba da naloži uklanjanje informacija o zaštićenim svedocima sa Šešeljeve internet stranice do donošenja odluke po žalbi. Izricanje pravnog sredstva u vidu naloga je neophodno kako bi se sprečilo identifikovanje svedoka u javnosti, podržao sistem zaštitnih mera Međunarodnog suda i sprečilo podrivanje poverenja javnosti u sposobnost Međunarodnog suda da efikasno zaštiti svedoke.

19. Informacije o svedocima koje je obelodanio Šešelj i dalje podležu zaštitnim merama koje je odredilo Pretresno veće u predmetu Šešelj.²⁸ Te zaštitne mere treba potvrditi uklanjanjem knjige iz domaćaja javnosti. Ukoliko Žalbeno veće nakon toga preinači zaključak Pretresnog veća da su u Knjizi obelodanjeni podaci o zaštićenim svedocima, ona može biti vraćena na Šešeljevu internet stranicu.

²⁵ *Tužilac protiv Jovića*, predmet br. IT-95-14 i 14/2-R77-A, Odluka po zahtjevu Josipa Jovića za suspenziju naloga za plaćanje kazne, 29. septembar 2006. godine; *Tužilac protiv Marijačića i Rebića*, predmet br. IT-95-14-R77-A, Odluka o plaćanju kazne, 7. aprila 2006. godine.

²⁶ *Tužilac protiv Haraqije i Morine*, predmet br. IT-04-84-R77.4-A, Odluka po zahtjevu Astrita Haraqije za privremeno puštanje na slobodu, 8. april 2009. godine, par. 4 (gde se napominje da se pravilo 102(A) primenjuje na postupke o nepoštovanju Suda). Pravilo 102(A) je postojalo u vreme kad je doneta Odluka po zahtjevu Josipa Jovića za suspenziju naloga za plaćanje kazne (29. septembar 2006. godine) u predmetu *Jović i Odluka o plaćanju kazne* (7. april 2006. godine) u predmetu *Marijačić i Rebić*.

²⁷ V. dole Dodatak 1.

²⁸ V. Odluka o neobelodanjivanju iz 2003. godine; Presuda, par. 18-19.

20. Tužilaštvo traži da eventualni nalog za uklanjanje knjige s internet stranice koji Žalbeno veće izda kao odgovor na ovaj Zahtev ne bude upućen samo Šešelju, već i registrovanom vlasniku i predstavniku internet stranice, kompaniji na čijem se serveru nalazi internet stranica, navedena u poverljivom Dodatku 2, ili bilo kojoj drugoj kompaniji, entitetu ili licu koje identificuje Žalbeno veće. To je neophodno kako bi se obezbedilo da knjiga bude hitno uklonjena sa Šešeljeve internet stranice. Da bi pomoglo Žalbenom veću da odredi efikasno pravo sredstvo u vidu naloga, tužilaštvo je u poverljivom Dodatku 2 iznelo dodatne informacije o Šešeljevoj internet stranici.

VII. TRAŽENO PRAVNO SREDSTVO

21. U svetlu Šešeljevog propusta da obezbedi povlačenje knjige sa svoje internet stranice, tužilaštvo traži da Žalbeno veće naloži izvršenje Naloga Pretresnog veća ili da, alternativno, izda sopstveni nalog kojim će obezbediti da se s internet stranice uklone informacije o zaštićenim svedocima do rešavanja po žalbi. Konkretno, tužilaštvo traži sledeće:

- a) da se Šešelju izda nalog da obezbedi da knjiga u roku od pet dana od izdavanja naloga Žalbenog veća bude uklonjena s internet stranice i da mu naloži da obustavi i uzdrži se od svakog daljeg objavljivanja informacija o zaštićenim svedocima;
- b) da se registrovanom vlasniku internet stranice, predstavniku registrovanog vlasnika internet stranice i kompaniji na čijem se serveru nalazi internet stranica²⁹ izda nalog da se bez odlaganja postaraju da se knjiga ukloni sa Šešeljeve internet stranice i da obustave i uzdrže se od održavanja i bilo kakvog pomaganja njegove internet stranice sve dok s nje ne budu uklonjene informacije o zaštićenom svedoku, kao i da obustave i uzdrže se od svakog daljeg objavljivanja informacija o zaštićenom svedoku;
- c) da se Šešelju, registrovanom vlasniku internet stranice, predstavniku registrovanog vlasnika internet stranice i kompaniji na čijem se serveru nalazi internet stranica izda upozorenje da, ukoliko knjiga ne bude uklonjena u

²⁹ Pojedinosti o vezi tih entiteta sa Šešeljevom internet stranicom navedene su u poverljivom Dodatku 2 ovom Zahtevu.

Prevod

zadatom roku, za svako dalje kršenje u vidu zadržavanja knjige na internet stranici može biti pokrenut postupak za nepoštovanje Suda;

- d) da sekretar Međunarodnog suda preduzme sve neophodne mere i obezbedi pomoć nadležnih organa svih država u kojima se nalaze kompanije, entiteti ili lica pomenuta u potparagrafu b) gore u tekstu,³⁰ kako bi se obezbedilo uručenje i izvršenje dotičnih naloga.

Broj reči /u originalu/: 2.551

/potpis na originalu/

Norman Farrell,
zamenik tužioca

Dana 5. oktobra 2009. godine
U Hagu, Holandija

³⁰ Kao što je već rečeno, pojedinosti o vezi tih entiteta sa Šešeljevom internet stranicom navedene su u poverljivom Dodatku 2 ovom Zahtevu.

DODATAK 1: DOSTUPNOST KNJIGE NA ŠEŠELJEVOJ INTERNET STRANICI

Šešeljeva internet stranica je proverena i snimljena	Da li se knjiga mogla preuzeti sa Šešeljeve internet stranice
Datum	
28. jul 2009.	DA
29. jul 2009.	DA
30. jul 2009.	DA
31. jul 2009.	DA
3. avgust 2009.	DA
4. avgust 2009.	DA
5. avgust 2009.	DA
6. avgust 2009.	DA
7. avgust 2009.*	DA
10. avgust 2009.	DA
11. avgust 2009.	DA
12. avgust 2009.	DA
13. avgust 2009.	DA
14. avgust 2009.	DA
17. avgust 2009.	DA
18. avgust 2009.	DA
19. avgust 2009.	DA
20. avgust 2009.	DA
21. avgust 2009.	DA
24. avgust 2009.	DA
25. avgust 2009.	DA
26. avgust 2009.	DA
27. avgust 2009.	DA
28. avgust 2009.	DA
31. avgust 2009.	DA
1. septembar 2009.	DA
2. septembar 2009.	DA
3. septembar 2009.	DA
4. septembar 2009.	DA
7. septembar 2009.	DA
8. septembar 2009.	DA
9. septembar 2009.	DA
10. septembar 2009.	DA
11. septembar 2009.	DA
14. septembar 2009.	DA
15. septembar 2009.	DA
16. septembar 2009.	DA
17. septembar 2009.	DA
18. septembar 2009.	DA
22. septembar 2009.	DA
23. septembar 2009.	DA
24. septembar 2009.	DA
25. septembar 2009.	DA
26. septembar 2009.	DA
27. septembar 2009.	DA
28. septembar 2009.	DA
29. septembar 2009.	DA
30. septembar 2009.	DA
1. oktobar 2009.	DA
5. oktobar 2009.**	DA

*Dana 7. avgusta 2009. godine u 08:58 časova, kad je pokušano uspostavljanje veze, internet stranica nije bila dostupna, ali je od 19:51 časova bila dostupna i knjiga se mogla preuzeti.

** Činjenica da na spisku nema datuma od 2. do 4. oktobra 2009. godine govori o tome da internet stranica nije proveravana tih dana. Ona ne znači da je knjiga bila uklonjena.